

Till Socialdepartementet

Ert Dnr: S2026/00764

Ett smittskydd för framtiden (SOU 2026:25)**Sammanfattning**

Utredningens förslag är i huvudsak både välgrundade och efterlängtrade. Särskilt betydelsefullt är avskaffandet av informationsplikten vid hiv, som markerar ett tydligt och nödvändigt steg bort från tidigare känslostyrd lagstiftning. Genom att utgå från modern medicinsk kunskap, så som att välbehandlad hiv inte smittar, kan en ny lagstiftning minska stigma och förebygga det onödiga lidande som dagens ordning har bidragit till. Det är en förändring som har mycket liten påverkan på kommunal verksamhet men som är mycket viktigt för alla de som lever med hiv, i Stockholm och i övriga delar av landet.

Utredningens övriga förslag även de bra och väl motiverade men då de kan ha större påverkan på kommunal verksamhet är det av stor vikt att förändringar i lagstiftning kompletteras med praktiska vägledningar som är specifikt utformade för kommunal hälso- och sjukvård. Inte minst i de frågor som rör hur man ska förhålla sig till smittsamma individer med nedsatt kognitiv förmåga eller hur man ska hantera utbrott av smitta på särskilda boenden.

Ställningstaganden**Generellt rörande Smittskyddslagen**

Smittskyddslagen vilar på bedömningen att de flesta människor som tror sig vara smittade av en allvarlig smittsam sjukdom självmant söker vård och låter sig undersökas. *Stockholms stad konstaterar* dock att det i kommunens verksamheter ofta förekommer individer som inte själva har förmåga att göra sådana bedömningar eller till fullo omsätta de råd de får. *Stockholms stad efterlyser* därför kompletterande vägledning för hur personal inom kommunala verksamheter tillåts agera i dessa fall.

3.2 En mer ändamålsenlig reglering av sjukdomars klassificering

Stockholms stad tillstyrker förslaget om kostnadsfrihet för andra sjukdomar än de som klassats som allmänfarliga. Stockholm stad bedömer att det skulle sänka trösklarna för individer som har begränsade ekonomiska resurser att söka sig till adekvat vård och därmed minska smittspridningen inom kommunal hälso- och sjukvård.

5.7 Förhållningsregler ska vara individuellt utformade

Stockholms stad instämmer endast delvis i att förhållningsreglerna ska vara individuellt utformade. Stockholms stad vill inledningsvis betona att det kommunala hälso- och sjukvårdsarbetet i grunden präglas av ett personcentrerat förhållningssätt. Samtidigt kan det uppstå svårigheter att tillämpa förhållningsregler som är individuellt utformade om inte särskild hänsyn tas till de levnadsförhållanden som råder för boende i exempelvis kommunala vård och omsorgsboenden. Under Covid -19 pandemin blev det tydligt att det var svårt att bedriva kohortvård framförallt på demensboenden. *Stockholms stad anser* därför att det är angeläget att praktiska vägledningar för rutiner och arbetssätt vid utbrott av smitta på särskilda boenden tas fram av nationell nivå.

7.2. Ett nationellt ansvar för vårdhygienfrågor

Stockholms stad anser att en tydligare samordning på nationell nivå skulle stärka vårdhygien inom den kommunala hälso- och sjukvården. Stockholms stad vill särskilt lyfta fram utredningens bedömning att förhållandena inom den kommunala hälso- och sjukvården samt omsorgen behöver uppmärksammas i högre grad. Erfarenheter från covid-19 pandemin visar att samlad kommunikation och vägledningar till både allmänhet och vårdgivare har betydelse för att begränsa smittspridningen.

7.3.6 Förslag Smittskyddsläkarens placering i regionen bör regleras

Stockholms stad tillstyrker utredningens förslag att smittskyddsläkarna organisatoriskt ska placeras så att de är direkt underställda den högsta chefsbefattning under den nämnd som de verkar under. *Stockholms stad bedömer* att en centralt placerad smittskyddsläkare möjliggör en bättre samverkan mellan regionen och kommunerna avseende smittskyddsåtgärder.

Stockholm som ovan

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande